

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1.	Nazwa zajęć/przedmiotu:	Patrystyka
2.	Nazwa zajęć/przedmiotu w języku angielskim	Patristics
3.	Kod zajęć/przedmiotu:	12-B024-12; 12-B024-22
4.	Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):	obowiązkowy (kanon)
5.	Kierunek studiów:	teologia
6.	Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):	jednolite studia magisterskie
7.	Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny):	ogólnoakademicki
8.	Rok studiów (jeśli obowiązuje):	trzeci
9.	Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):	48 h W, 12 h ĆW
10.	Liczba punktów ECTS:	5 (2+3)
11.	Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:	ks. prof. dr hab. Bogdan Czyżewski, czybo@amu.edu.pl; ks. prof. UAM dr hab. Michał Kieling, kielingm@amu.edu.pl; ks. prof. UAM dr hab. Paweł Wygralak, pawelwyg@amu.edu.pl
12.	Język wykładowy:	polski
13.	Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):	nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu

- przekazanie wiedzy o najważniejszych Ojcach Kościoła i pisarzach starochrześcijańskich oraz nurtach myślowych przez nich reprezentowanych w aspekcie rozwoju doktryny;
- rozwinięcie możliwości poznania kontekstu doktryny na tle głównych wydarzeń historii starożytnej;
- zapoznanie w stopniu poszerzonym z wiedzą na temat wiodących nurtów teologicznych starożytności chrześcijańskiej w oparciu o kształtującą się terminologię teologiczną;
- wyaccentowanie kierunków refleksji teologicznej, które wywarły bezpośredni wpływ na formułowanie dogmatów w starożytności chrześcijańskiej;
- wypracowanie umiejętności korzystania z tekstów patrystycznych i ich interpretacji;
- rozwinięcie umiejętności pracy zespołowej w grupach i dzielenia się przemyśleniami z analizy tekstów źródłowych.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

Wymagana jest wiedza z zakresu historii Kościoła starożytnego, filozofii starożytnej oraz podstawowa znajomość języków klasycznych: łaciny i greki.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EU dla kierunku studiów
024_01	tłumaczy genezę i okoliczności pojawienia się refleksji teologicznej w starożytności	T_W01; T_W03; T_W07; T_W010; T_U19
024_02	wyjaśnia wpływ, jaki wywarła starożytna filozofia grecka na chrześcijaństwo	T_W12; T_W14; T_U01
024_03	rozpoznaje kierunki rozwoju teologii aż do czasów współczesnych	T_W13; T_U01;
024_04	ocenia rolę i znaczenie teologii patrystycznej w starożytności i wiekach późniejszych	T_W07; T_U01;
024_05	interpretuje poglądy teologiczne Ojców Kościoła w świetle kontrowersji teologicznych, jakie miały miejsce w średniowieczu i czasach nowożytnych	T_W14; T_U02
024_06	korzysta z sytuacji wynikającej z przemian politycznych i społecznych w starożytności	T_W14; T_U08; T_K06; Tn_U04; Tn_K06; Tk_W05; Tk_U05
024_07	korzysta z dzieł Ojców Kościoła i literatury przedmiotu	T_W15; T_U19; T_U04; T_K03; Tn_U09; Tn_K06; Tk_W03; Tk_U02
024_08	wyszukuje te kierunki teologii starożytnej, które inspirowały teologię średniowieczną i nowożytną	T_W01; T_U08; T_K05; Tk_K04
024_09	postrzega relacje zachodzące między myślą starożytną a współczesną na płaszczyźnie teologii	T_W18; T_U01; T_K08; Tk_U03; Tk_K04
024_10	jest wrażliwy na konieczność prowadzenia dyskursu teologicznego	T_U18; T_U10; T_K05; Tk_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykłady:	
Pojęcie patrystyki i patrologii, rys historyczny.	024_01
Problematyka dzieł Ojców Apostolskich: <i>Didache</i> , teologia męczeństwa, rola biskupa w Kościele.	024_01
Apologeci chrześcijańscy II wieku: doktryna o Logosie Justyna, orzekanie negatywne o Bogu.	024_02
Chrześcijańska literatury polemiczna: Ireneusz i polemika z gnostycyzmem.	024_10
Środowisko afrykańskie III w.: Tertulian - prawnicze ujęcie religii; Cyprian - początki eklezjologii.	024_8; 024_9
Szkoła aleksandryjska: Klemens Aleksandryjski – relacja wiary i teologii; Orygenes – początki chrystologii, eschatologia (teoria apokatastazy), zasady egzegezy alegorycznej.	024_02; 024_05; 024_07; 024_08
Obrona bóstwa Chrystusa: Atanazy Wielki i Hilary z Poitiers.	024_05; 024_10
Ojcowie Kapadoccy: rozwój teologii trynitarniej z uwzględnieniem teologii Ducha Świętego. Początki doktryny społecznej Kościoła (Bazyli Wielki), teologii ascetyczno-mistycznej (Grzegorz z Nyssy), poezja chrześcijańska	024_02; 024_03; 024_04; 024_05; 024_06; 024_08

(Grzegorz z Nazjanzu).	
Mariologia patrystyczna: Cyryl Aleksandryjski (tytuł Theotokos), Efrem Syryjczyk (Maryja współcierpiąca z Chrystusem).	024_04; 024_05
Ojcowie łacińscy: Hieronim (przekład Pisma św.); Ambroży – początki teologii moralnej.	024_06; 024_09
Augustyn – wybrane aspekty doktryny o łasce, soteriologii, teologii historii (teoria dwóch państw).	024_03; 024_04; 024_07; 024_09; 024_10
Leon Wielki – teologia wcielenia.	024_09; 024_10
Ćwiczenia:	
Analiza literatury na temat męczeństwa w pierwszych wiekach Kościoła.	024_01; 024_06; 024_07
Powstanie i rozwój życia monastycznego.	024_01; 024_07; 024_09
Formowanie dogmatów na pierwszych soborach ekumenicznych.	024_02; 024_05; 024_06; 024_07; 024_10

5. Zalecana literatura:

Podręczniki:

- Sz. Pieszczoł, *Patrologia. Wprowadzenie w Studium Ojców Kościoła*, Gniezno 1998³.
- B. Altaner, A. Stuiber, *Patrologia*, Warszawa 1990.
- L. Padovese, *Wprowadzenie do teologii patrystycznej*, Kraków 2004.
- Fr. Drączkowski, *Patrologia*, Pelplin – Lublin 2007.

Opracowania:

- M. Starowieyski, J.M. Szymusiak, *Nowy słownik wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa*, Poznań 2019.
- J. N. D. Kelly, *Początki doktryny chrześcijańskiej*, Warszawa 1988.
- A. Żurek, *Wprowadzenie do Ojców Kościoła*, Tarnów 1998.
- H. Pietras, *Początki teologii Kościoła*, Kraków 2007.

Teksty źródłowe:

- *Synody i Kolekcje Praw*, t. I: *Dokumenty synodów*, dalej: *ŻMT (Acta synodalia) od 50 do 381 roku*, układ i opracowanie A. Baron, H. Pietras (ŻMT 37) Kraków 2006.
- *Synody i Kolekcje Praw*, t. IV: *Dokumenty synodów (Acta synodalia) od 381 do 431 roku*, układ i opracowanie A. Baron, H. Pietras (ŻMT 52) Kraków 2010.
- *Synody i kolekcje Praw*, t. VI: *Dokumenty synodów (Acta synodalia) od 431 do 504*, układ i opracowanie A. Baron, H. Pietras (ŻMT 62) Kraków 2011.
- *Synody i Kolekcje Praw*, t. VIII: *Dokumenty synodów (Acta synodalia) od 506 do 553*, układ i opracowanie A. Baron, H. Pietras (ŻMT 73) Kraków 2014.
- Euzebiusz z Cezarei, *Historia Kościelna*, Kraków 2013.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	

Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	024_0 1	024_0 2	024_0 3	024_0 4	024_0 5	024_0 6	024_0 7	024_0 8	024_0 9	024_1 0
Egzamin pisemny										
Egzamin ustny	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin z „otwartą książką”										
Kolokwium pisemne										
Kolokwium ustne										
Test										
Projekt										
Esej	X			X	X		X		X	
Raport										
Prezentacja multimedialna	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?)										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		60
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	20
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	-
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) - Przygotowanie analizy źródeł na ćwiczenia, opracowanie wypowiedzi	20
...	-	
SUMA GODZIN		150
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry plus (+db; 4,5) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry (db; 4,0) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dostateczny plus (+dst; 3,5) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami określone w efektach uczenia się
- dostateczny (dst; 3,0) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami określone w efektach uczenia się
- niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się